

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“АГРАРНЕ ПРАВО”

Харків
2017

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“АГРАРНЕ ПРАВО”**

**для студентів заочної форми навчання
першого (бакалаврського) рівня
галузь знань 08 “Право”
спеціальності 081 “Право”**

**Харків
2017**

Завдання та методичні рекомендації до написання контрольних робіт з навчальної дисципліни “Аграрне право” для студентів заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня галузь знань 08 “Право” спеціальності 081 “Право”/ уклад.: Г. С. Корнієнко, В. В. Панченко, М. Ю. Покальчук, Я. О. Самсонова. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2017. – 26 с.

У к л а д а ч і: Г. С. Корнієнко,
В. В. Панченко,
М. Ю. Покальчук,
Я. О. Самсонова

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 12 від 15.12.2016 р.)*

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2017

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Письмова контрольна робота – одна з найбільш ефективних форм самостійного засвоєння навчального матеріалу, тому завдання кожного варіанта контрольної роботи складено так, щоб її зміст охоплював найважливіші питання аграрного права: майнові та земельні відносини в аграрному секторі економіки України; правове становище членів сільськогосподарських кооперативів, фермерських господарств, працівників сільськогосподарських підприємств; право членів сільськогосподарських підприємств на майновий та земельний пай, порядок його реалізації; організацію та дисципліну праці в сільськогосподарських підприємствах; матеріальну та дисциплінарну відповідальність працівників сільськогосподарських підприємств; правове становище фермерських господарств, особистих селянських господарств, а також інших сільськогосподарських підприємств; договірні відносини сільськогосподарських підприємств.

Із запропонованих восьми варіантів студент готує тільки той, який відповідає першій літері його прізвища: з А до Г пишуть I варіант; від Д до Ж – II; від З до К – III; від Л до О – IV; від П до С – V; від Т до Ф – VI; від Х до Ш – VII; від Щ до Я – VIII.

Самостійність – одна з вимог виконання контрольної роботи – зумовлює глибоке й осмислене засвоєння курсу “Аграрне право”, що створює базу знань для успішного складання іспиту.

Запорукою правильного вирішення завдань контрольної роботи є вивчення й аналіз відповідних тем в рекомендованих підручниках, посібниках, довідковій літературі, ознайомлення з нормативно-правовими актами, матеріалами правозастосовчої практики, які публікуються в юридичних журналах (“Проблеми

законності”, “Право України”, “Підприємництво, господарство і право”). Необхідні джерела студент обирає самостійно.

Кожне з трьох завдань відповідного варіанта потребує ґрунтованої розгорнутої відповіді на всі питання з аргументованим висновком, посиланнями на норми чинного законодавства або акти застосування права (постанови Пленуму Верховного Суду України, роз’яснення Вищого господарського суду України).

На кафедрі можна ознайомитися з новою монографічною літературою, нормативно-правовими актами та отримати консультацію викладача щодо правильного написання контрольної роботи.

Виконується робота письмово у зошиті, зі складеним наприкінці списком використаних джерел та власноручним підписом. Подати її на кафедру слід до початку екзаменаційної сесії.

ЗАВДАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіант I (А – Г)

1. Правління сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу “Славутич” внесло такі зміни до статуту:

– основним напрямом діяльності кооперативу є рослинництво;

– кооператив повинен надавати послуги з обробітку землі не тільки членам кооперативу, а й сусіднім сільськогосподарським підприємствам;

– члени кооперативу, які передали як пайовий внесок земельну ділянку, у разі виходу з кооперативу можуть отримати грошову компенсацію її вартості, при цьому сама земельна ділянка залишається у пайовому фонді кооперативу.

Дайте правову оцінку щодо законності внесених змін до статуту. Який порядок оскарження рішень правління кооперативу?

2. Фермерське господарство “Авангард”, створене у 2004 році, має основним напрямом діяльності рослинництво. У зв’язку зі скрутним матеріальним становищем голова фермерського господарства звернувся до районної державної адміністрації з проханням надати з місцевого бюджету на безповоротній основі кошти на придбання двох тракторів, закладання багаторічних насаджень, а також погашення податкової заборгованості.

Дайте обґрунтовану відповідь про законність вимог голови фермерського господарства щодо отримання такої підтримки з боку держави.

3. П’ятдесят учителів Семенівської середньої школи отримали земельні ділянки для ведення особистого селянського господарства розміром 2 га кожна. Земельні ділянки виділили єдиним масивом розміром 100 га. До вчителів з пропозицією укласти договори оренди цих ділянок звернувся місцевий фер-

мер, з чим усі вони погодилися, тому що не в змозі були обробляти надану землю самостійно.

Чи мають право укладати такі договори особи, у власності яких є земельні ділянки для ведення особистого селянського господарства, або вони повинні самостійно обробляти їх? Дайте обґрунтовану відповідь.

Варіант II (Д – Ж)

1. Голова фермерського господарства “Гамма” звернувся до сільськогосподарської дорадчої служби за консультацією з таких питань:

а) чи може фермерське господарство отримати державну позику під заставу насіння соняшнику?

б) чи можливо отримані кошти витратити на погашення заборгованості з орендної плати за використання земельних ділянок, які фермерське господарство орендує, та на погашення податкової заборгованості?

Дайте обґрунтовану відповідь на ці питання. Якими нормативно-правовими актами слід керуватися у даному разі?

2. Громадянин Ч., який займається веденням особистого селянського господарства, отримав лист із податкової інспекції. У листі зазначалося, що він повинен: 1) зареєструватися як підприємець і сплачувати податки згідно з чинним законодавством; 2) займатися веденням особистого селянського господарства та задовольняти власні потреби сільськогосподарською продукцією, а не реалізовувати її на ринку; 3) припинити надання послуг з проживання та харчування туристів з використанням майна особистого селянського господарства.

Дайте обґрунтовану відповідь щодо законності вимог податкової інспекції та діяльності громадянина Ч.?

3. Громадянин П., отримавши у приватну власність земельну ділянку для ведення фермерського господарства, зареєстрував фермерське господарство “Світанок”. Через деякий час

членами фермерського господарства стали дружина та син громадянина П., які після цього звернулися до райдержадміністрації із заявою про надання їм земельної ділянки для ведення фермерського господарства. У наданні такої ділянки їм відмовили, мотивуючи тим, що вони не мають спеціальної освіти.

Чи правомірною є відмова у наданні земельної ділянки членам фермерського господарства? Які права вони мають? Підготуйте письмову відповідь.

Варіант III (З – К)

1. Засновник фермерського господарства “Мрія” звернувся до сільськогосподарської дорадчої служби за роз’ясненням, який податок він має сплачувати за землю, що перебуває в його власності та користуванні на праві оренди.

Якими нормативно-правовими актами слід керуватися у даному разі? Які податки має сплачувати фермерське господарство за землю, що перебуває у його власності та користуванні? Чи передбачені законодавством України пільги щодо оподаткування фермерських господарств? Підготуйте письмову відповідь.

2. Громадянин Австралії переїхав на постійне місце проживання на територію України. У зв’язку з відсутністю роботи він вирішив займатися виробництвом сільськогосподарської продукції, а саме займатися бджільництвом. Однак у районній державній адміністрації, куди він звернувся за консультацією, йому відмовили через відсутність у нього права на утримання бджіл та зайняття бджільництвом.

Дайте відповідь на такі запитання: а) чи може громадянин Австралії займатися бджільництвом? б) чи потребує така діяльність спеціальних дозволів? в) який порядок зайняття бджільництвом передбачений законодавством?

3. До юридичної консультації звернувся Д. з проханням надати йому консультацію про підстави та порядок припинення

членства в сільськогосподарському виробничому кооперативі, а також про порядок повернення вступного й пайового внесків, переданих такому кооперативу?

Прокоментуйте ситуацію і дайте обґрунтовану відповідь. Які нормативно-правові акти регулюють питання припинення членства в сільськогосподарських кооперативах?

Варіант IV (Л – О)

1. До райдержадміністрації з вимогою про реєстрацію сільськогосподарського кооперативу “Олімп” звернулися громадянин П., громадянка К. та фермерське господарство “Світанок”. Для реєстрації вони надали статут, у якому зазначалося, що основним видом діяльності сільськогосподарського кооперативу “Олімп” буде виробництво та реалізація спирту і цукру.

Прокоментуйте ситуацію. Обґрунтуйте, які різновиди сільськогосподарських кооперативів названі особи можуть створити?

2. Громадянин К., будучи членом фермерського господарства “Надія”, протягом року отримував оплату праці виробленою сільськогосподарською продукцією. Після того як з’ясувалося, що розрахунок з ним та іншими членами фермерського господарства здійснювався сільськогосподарською продукцією за цінами, що значно перевищують ринкові, К. звернувся до суду.

Обґрунтуйте рішення, яке має прийняти суд. Охарактеризуйте можливі форми оплати праці у сільськогосподарських підприємствах різних організаційно-правових форм.

3. Громадянка Угорщини М. подала заяву до райдержадміністрації з проханням виділити їй 8 га ріллі для ведення особистого селянського господарства. У задоволенні заяви було відмовлено, тому що в громадянки Угорщини М. на праві користування вже перебуває земельна ділянка сільськогосподарського призначення площею 2 га, розташована на території України.

Дайте обґрунтовану відповідь щодо правомірності від-

мови райдержадміністрації. Чи мають право іноземні громадяни займатися веденням особистого селянського господарства на території України.

Варіант V (II – C)

1. Голова фермерського господарства “Ранок”, яке спеціалізується на виробництві сільськогосподарської продукції рослинного походження, вирішив отримати статус виробника сільськогосподарської органічної продукції та займатися виробництвом такої продукції на власних земельних ділянках.

Дайте обґрунтовану відповідь на такі запитання: 1) які умови отримання статусу виробника сільськогосподарської органічної продукції; 2) які вимоги встановлено законодавством України щодо придатності земель для виробництва органічної продукції; 3) які правила виробництва сільськогосподарської органічної продукції рослинного походження регламентовано законодавством України?

2. Громадянин Д., який є членом сільськогосподарського виробничого кооперативу, прийняв рішення вийти зі складу цього підприємства та створити фермерське господарство. При вступі до кооперативу громадянин Д. передав як пайовий внесок земельну ділянку сільськогосподарського призначення. Голова кооперативу обіцяв повернути вартість паю громадянину Д. зерном восени, після збору врожаю та розрахунків з кредиторами, а виділити земельну ділянку для ведення фермерського господарства відмовився.

З'ясуйте, чи мали місце порушення норм чинного законодавства в даній ситуації, якщо так, то які (з посиланням на відповідні норми). Як за законом мав учинити голова кооперативу?

3. Районна державна адміністрація при розгляді бізнес-плану сільськогосподарського кооперативу на наступний рік запропонувала:

а) тепличний цех для вирощування квітів передати у ві-

дання районного відділу комунального господарства; б) майстерню капітального ремонту техніки перепрофілювати; в) припинити виготовлення тари для овочевої продукції; г) звільнити всіх найманих працівників, а також знизити на 30 % оплату праці робітників згаданих вище структурних підрозділів.

Чи правомірні дії районної державної адміністрації щодо запропонованих положень? Який порядок планування сільськогосподарського виробництва? Який порядок організації діяльності підсобних виробництв та промислів у сільському господарстві?

Варіант VI (Т – Ф)

1. Правління сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу “Зоря” затвердило Правила внутрішньогосподарської діяльності кооперативу, якими визначено:

а) порядок організації надання послуг членам кооперативу та іншим сільськогосподарським виробникам;

б) порядок та умови вступу до кооперативу, а також виходу з нього;

в) порядок внесення та механізм визначення розміру пайового внеску кожного члена кооперативу, порядок визначення розміру та нарахування кооперативних виплат із урахуванням видів діяльності кооперативу;

г) умови та порядок повернення паю при виході з кооперативу;

д) особливості ціноутворення на послуги, що надаються цим кооперативом.

Дайте висновок щодо правомірності прийнятих положень у Правилах внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу “Зоря”.

2. Директор державного сільськогосподарського підприємства “Ранок” через скрутне матеріальне становище підприємства вирішив реалізувати частину майна, що перебувало на балансі підприємства: земельні ділянки під багаторічними наса-

дженнями, вантажний автомобіль та трактор.

На яких правових титулах належить майно та земельні ділянки державним сільськогосподарським підприємствам і сільськогосподарським підприємствам інших форм власності? Який порядок реалізації майна державних сільськогосподарських підприємств?

3. Громадянин К. після отримання земельної ділянки для ведення фермерського господарства зареєстрував фермерське господарство “Яблуневе”. Через деякий час громадянин К. помер, а земельну ділянку його син почав використовувати для виробництва сільськогосподарської продукції, діючи при цьому не від імені фермерського господарства, а як фізична особа.

Який порядок успадкування фермерського господарства та земельної ділянки, яка використовується для його ведення? Чи має право на подальше функціонування фермерське господарство “Яблуневе”?

Варіант VII (X – III)

1. Громадянин С. звернувся до представницького органу фермерських господарств України – Асоціації фермерів та приватних землевласників України – із заявою про надання йому в постійне користування земельної ділянки розміром 20 га для створення фермерського господарства.

Асоціація фермерів та приватних землевласників України відмовила в задоволенні заяви, мотивуючи це тим, що до повноважень представницького органу фермерських господарств України не входить розгляд питань щодо надання земельних ділянок. При цьому громадянину С. запропоновано у разі звернення до відповідного органу державної влади, в компетенції якого за законодавством України є розгляд заяв щодо надання земельних ділянок для створення фермерського господарства, належним чином оформити свою заяву з урахуванням того, що згідно із земельним законодавством України для ведення фермерського господарства в постійне ко-

ристування земельна ділянка не надається.

До якого органу державної влади треба звернутися громадянину С. для отримання земельної ділянки з метою створення фермерського господарства? Які умови та порядок подання заяви на отримання земельної ділянки для ведення фермерського господарства?

2. Громадяни України К. та О. разом із фермерським господарством “Ярема” прийняли рішення про заснування сільськогосподарського кооперативу. З цією метою вони подали документи, у тому числі протокол установчих зборів і статут, для державної реєстрації сільськогосподарського кооперативу “Липневий” до районної державної адміністрації. Їм відмовили у реєстрації з таких підстав: не надано документів на право власності або право користування земельною ділянкою сільськогосподарського призначення; громадяни К. та О. не мають відповідної освіти та досвіду роботи в сільському господарстві; фермерське господарство “Ярема” не може бути засновником сільськогосподарського кооперативу.

Не погодившись з відмовою, громадяни К. та О. до юридичної консультації за роз’ясненнями.

Чи можуть названі особи створити сільськогосподарський кооператив? Які типи таких підприємств передбачені законодавством України? Які особливості правового становища засновників та членів сільськогосподарського кооперативу? Роз’ясніть процедуру створення сільськогосподарського кооперативу?

3. Громадянці С. передано у власність земельну ділянку для ведення особистого селянського господарства в порядку, встановленому законом. Разом зі своєю родиною громадянка С. вирощувала на ній сільськогосподарські культури для власного споживання, а надлишки реалізовувала на ринку. Згодом вона отримала у спадщину земельну ділянку сільськогосподарського призначення, після чого їй рекомендували зареєструватись як суб’єкт підприємницької діяльності, оскільки розмір земельної ділянки сільськогосподарського призначення становить 3 га, що

перевищує максимально допустимий розмір для ведення особистого селянського господарства. Крім того, С. попередили, що треба сплачувати податок на доходи фізичних осіб, одержаний від реалізації надлишків сільськогосподарської продукції, вищою в особистому селянському господарстві.

Прокоментуйте ситуацію. Які юридичні ознаки особистого селянського господарства як форми ведення сільськогосподарського виробництва? Чи вважається ведення особистого селянського господарства підприємницькою діяльністю? Які особливості оподаткування доходів, отриманих від ведення особистого селянського господарства?

Варіант VIII (Щ – Я)

1. Родина Л. у складі чоловіка та дружини вирішили створити фермерське господарство й подати заяву про надання в оренду земельної ділянки площею 40 га, на якій знаходиться ставок, оскільки вони також планують займатися рибальством.

Родина Л. подала необхідні документи для реєстрації фермерського господарства до райдержадміністрації. Ці документи в них не прийняли, посилаючись на те, що їм необхідно звернутися за місцем розташування земельної ділянки до сільської ради, яка має розглянути заяву про надання в оренду земельної ділянки для створення фермерського господарства.

Підготуйте відповідь. Які особи мають право на створення фермерського господарства, а які – бути його членами? Які відомості вказуються в заяві на отримання земельної ділянки для створення фермерського господарства? Які документи потрібно подати для державної реєстрації фермерського господарства і до якого державного органу?

2. Агроном Р. звернувся із заявою до голови сільськогосподарського виробничого кооперативу “Криничка” про вступ до членів цього кооперативу. У відповіді на заяву йшлося про відмову агроному Р. у вступі до кооперативу в зв’язку з неможливістю створити йому як кваліфікованому спеціалісту умови

щодо працевлаштування через скрутне фінансове становище сільськогосподарського виробничого кооперативу “Криничка”.

Звернувшись до суду, агроном Р. зазначив, що голова сільськогосподарського виробничого кооперативу “Криничка” безпідставно відмовив йому у вступі до членів цього кооперативу, чим порушив його права.

Які особливості вступу до членів сільськогосподарського виробничого кооперативу? Чи порушені права агронома Р.? Яке рішення має прийняти суд?

3. Міський мешканець Л. вирішив облаштувати будинок і пасіку в селі для задоволення власних потреб та зайняття таким видом господарської діяльності, як сільський зелений туризм з метою отримання додаткових прибутків. А зібрані на пасіці мед та інші продукти бджільництва були призначені для продажу за собівартістю відпочиваючим у нього туристам.

Сусіди Л. звернулися до прокуратури щодо незаконного здійснення ним господарської діяльності з метою отримання прибутку.

Які юридичні ознаки особистого селянського господарства як форми ведення сільськогосподарського виробництва? Хто може зайнятися веденням особистого селянського господарства? Якими видами діяльності можуть займатись особисті селянські господарства? Який порядок надання особистими селянськими господарствами послуг у сфері сільського зеленого туризму?

ПРОГРАМНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

1. Основні напрями аграрної реформи в Україні.
2. Поняття аграрного права.
3. Предмет аграрного права.
4. Методи правового регулювання в аграрному праві.
5. Принципи аграрного права.
6. Співвідношення аграрного права з іншими галузями права.
7. Система аграрного права.
8. Поняття та особливості джерел аграрного права.
9. Класифікація джерел аграрного права.
10. Конституція та Закони України як джерела аграрного права.
11. Підзаконні нормативно-правові акти в системі аграрного законодавства.
12. Значення, характеристика, види та юридична сила внутрішньогосподарських локальних нормативно-правових актів.
- 12* Статут сільськогосподарського підприємництва як внутрішньогосподарський локальний нормативно-правовий акт.
13. Роль та значення узагальнень судової практики у забезпеченні належного правозастосування в аграрному секторі економіки України.
14. Засоби вдосконалення аграрного законодавства.
15. Поняття і особливості аграрних правовідносин, їх елементи.
16. Класифікація аграрних правовідносин.
17. Співвідношення аграрних правовідносин з правовідносинами суміжних галузей права.
18. Поняття, сутність та принципи державного регулювання сільського господарства.
19. Форми та методи державного регулювання сільського господарства.
20. Система та повноваження органів, що здійснюють державне регулювання сільського господарства.
21. Загальна характеристика Закону України “Про державну підтримку сільського господарства України”.

22. Особливості державної цінової підтримки в аграрному секторі економіки.

23. Державна аграрна інтервенція та її види (товарна та фінансова).

24. Правове регулювання страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

25. Особливості оподаткування сільськогосподарських товаровиробників.

26. Поняття та класифікація суб'єктів аграрного права.

27. Правосуб'єктність аграрних підприємств кооперативного та корпоративного типів.

28. Правосуб'єктність аграрних об'єднань.

29. Аграрний фонд як суб'єкт аграрних відносин.

30. Правове становище Аграрної біржі як суб'єкта аграрних правовідносин.

31. Особливості припинення діяльності сільськогосподарських підприємств внаслідок банкрутства.

32. Правове становище державних та комунальних сільськогосподарських підприємств.

33. Поняття та юридичні ознаки державного сільськогосподарського підприємства.

34. Державні аграрні підприємства як суб'єкти майнових прав.

35. Правовий режим основних, обігових, натуральних та інших фондів державного сільськогосподарського підприємства.

36. Правове регулювання приватизації майна державних сільськогосподарських підприємств.

37. Правове становище керівника державного сільськогосподарського підприємства.

38. Поняття та основні ознаки сільськогосподарського кооперативу.

39. Типи сільськогосподарських кооперативів, принципи їх діяльності.

40. Порядок створення та державної реєстрації сільськогосподарських кооперативів.

41. Право засновництва та членства в сільськогосподарських кооперативах.

42. Право власності сільськогосподарських кооперативів. Неподільний та пайовий фонди.

43. Види та ознаки сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

44. Право членства у сільськогосподарських кооперативах. Види членства.

44* Припинення членства в сільськогосподарських кооперативах. Підстави, порядок та правові наслідки.

45. Структура органів управління у сільськогосподарських кооперативах.

46. Реорганізація та ліквідація сільськогосподарських кооперативів.

47. Загальна характеристика Закону України “Про фермерське господарство”.

48. Поняття та юридичні ознаки фермерського господарства.

48* Поняття та юридичні ознаки сімейного фермерського господарства.

48** Особливості створення сімейного фермерського господарства.

49. Порядок створення та державної реєстрації фермерського господарства. Земельні правовідносини у фермерському господарстві.

50. Порядок та підстави набуття прав на земельну ділянку для ведення фермерського господарства.

50* Земельні правовідносини у фермерському господарстві.

51. Майнові правовідносини у фермерському господарстві.

52. Членські правовідносини у фермерському господарстві.

53. Права та обов’язки членів фермерського господарства.

54. Правове регулювання праці у фермерському господарстві.

55. Правове регулювання державної підтримки фермерських господарств.

56. Припинення діяльності фермерських господарств.

56* Особливості припинення діяльності фермерських господарств унаслідок банкрутства.

57. Загальна характеристика Закону України “Про особисте селянське господарство”.

58. Поняття особистого селянського господарства, його ознаки.

59. Земельні правовідносини в особистому селянському господарстві.

60. Майнові правовідносини в особистому селянському господарстві.

61. Договірні правовідносини в особистому селянському господарстві.

62. Припинення діяльності особистого селянського господарства.

63. Поняття та сутність виробничо-господарської діяльності суб’єктів аграрного господарювання.

63* Правове регулювання окремих видів сільськогосподарської діяльності.

63** Правове регулювання тваринництва у сільському господарстві.

63*** Правове регулювання рослинництва у сільському господарстві.

64. Правове регулювання діяльності підсобних виробництв та промислів у сільському господарстві.

65. Правове забезпечення виробництва безпечної та якісної сільськогосподарської продукції.

66. Органічне сільськогосподарське виробництво та його правове забезпечення.

67. Правові засади використання ГМО при виробництві сільськогосподарської продукції та продуктів харчування.

68. Планування сільськогосподарського виробництва.

69. Поняття, особливості та принципи організації праці в сільському господарстві.

70. Правове регулювання робочого часу та відпочинку в сільському господарстві.

71. Правове регулювання охорони праці в сільському господарстві.

72. Поняття, зміст, принципи охорони праці в сільському господарстві.

73. Характеристика нормативно-правових та локальних актів про оплату праці.

74. Поняття та особливості оплати праці в сільськогосподарських підприємствах.

75. Правове регулювання дисципліни праці в сільському господарстві.

76. Дисциплінарна відповідальність працівників сільськогосподарських підприємств за скоєний дисциплінарний проступок.

77. Види матеріальної відповідальності членів і найманих працівників сільськогосподарських підприємств. Умови притягнення до матеріальної відповідальності.

78. Право власності сільськогосподарських підприємств кооперативного типу. Майнові фонди.

79. Право власності сільськогосподарських підприємств корпоративного типу.

80. Правова охорона майнових прав сільськогосподарських підприємств.

81. Поняття та особливості аграрно-договірних зобов'язань та аграрно-правового договору.

82. Види договірних відносин у сільському господарстві.

83. Договірні відносини по реалізації сільськогосподарської продукції.

84. Договірні відносини у сфері технічного обслуговування сільськогосподарських підприємств.

85. Договірні відносини у сфері матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств.

86. Аграрні розписки та особливості їх обігу за законодавством України.

87. Особливості договорів оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення. Орендна плата.

88. Загальна характеристика Закону України “Про пріоритетність соціального розвитку села і агропромислового комплексу в народному господарстві”.

89. Поняття, значення та правове регулювання відносин у сфері соціального розвитку села.

90. Правові основи сільськогосподарської дорадчої діяльності.

СПИСОК НОРМАТИВНИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ ТА НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Господарський кодекс України від 16.01.2003 р., № 436-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 18-22. – Ст. 144.

Земельний кодекс України від 25.10.2001 р., № 2768-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.

Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р., № 435-IV // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.

Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р., № 1576-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 282.

Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України від 24.06.2004 р., № 1877-IV // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 30. – Ст. 1987.

Про невідкладні заходи щодо реформування аграрного сектору економіки: Указ Президента України від 03.12.1999 р., № 1529/99 // Офіц. вісн. України – 1999. – № 49. – Ст. 2400.

Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 р. (в редакції Закону від 02.10.2003 р., № 1211-IV) // Офіц. вісн. України – 2004. – № 10. – Ст. 102.

Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05.2003 р., № 742-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 29. – Ст. 232.

Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі України Закон України від 10.07.1996 р., № 290/96-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 41. – Ст. 188.

Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві України: Закон України від 15.05.1992 р., № 2436-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 28. – Ст. 387.

Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 17.07.1997 р., № 469/97-ВР (в ред. Закону від 20.11.2012 р., № 5495-VI) // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 39. – Ст. 261.

Про фермерське господарство : Закон України від 19.06.2003 р., № 973-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 45. – Ст. 363.

Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою: Закон України від 09.02.2012 р., № 4391-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2012. – № 41. – Ст. 491.

Аграрне право: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. П. Жушман, В. М. Корнієнко, Г. С. Корнієнко та ін.; за ред. В. П. Жушмана та А. М. Статівки. – Харків: Право, 2010. – 296 с.

Аграрне право України : підручник / В. М. Єрмоленко, О. В. Гафурова, М. В. Гребенюк та ін. ; за заг. ред. В. М. Єрмоленка. – Київ: Юрінком Інтер, 2010. – 608 с.

Актуальні питання аграрного права України: теорія і практика: монографія. / А. М. Статівка, В. Ю. Уркевич, В. М. Корнієнко та ін.; за ред. А. М. Статівки. – Харків : ФІНН, 2010. – 240 с.

Актуальні проблеми правового забезпечення продовольчої безпеки України: монографія / О. М. Батигіна, В. П. Жушман, В. М. Корнієнко та ін. / за ред. В. Ю. Уркевича та М. В. Шульги. – Харків: ФОП Шевченко С. О., 2013. – 326 с.

Бобкова А. Г. Аграрне право: конспект лекцій у схемах / А. Г. Бобкова, Ю. М. Павлюченко. – Донецьк: ДонНУ, 2013. – 244 с.

Єрмоленко В. М. Майнові правовідносини приватних сільськогосподарських підприємств: теорія, законодавство, практика: [монографія] / В. М. Єрмоленко. – Київ: Магістр – XXI ст., 2005. – 304 с.

Жушман В. П. Аграрне право та законодавство України (в питаннях та відповідях): навч.-практ. посіб. / В. П. Душман. – Вид. 4-те, допов. та перероб. – Харків: Одиссей, 2010. – 132 с.

Корнієнко Г. С. Матеріально-технічне забезпечення сільськогосподарських товаровиробників: правове регулювання: [монографія] / Г. С. Корнієнко. – Харків: СПД-ФЛ Чальцев О. В., 2007. – 136 с.

Курман Т. В. Правовое обеспечение хозяйственной деятельности государственных специализированных сельскохозяйственных предприятий: монографія. / Т. В. Курман. – Харків: СПД-ФЛ Чальцев А. В., 2007. – 208 с.

Марченко С. І. Організаційно-правові питання товарного сільськогосподарського виробництва в Україні: монографія / С. І. Марченко. – Київ: Обрій, 2010. – 199 с.

Науково-практичний коментар до Закону України “Про особисте селянське господарство” / за ред. В. В. Носіка. – Київ: Кондор, 2004. – 252 с.

Науково-практичний коментар до Закону України “Про державну підтримку сільського господарства України” / за заг. ред. А. М. Стахівки // Бюл. законодавства та юрид. практики України. – 2005. – № 10. – 352 с.

Науково-практичний коментар Закону України “Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою” / за ред. А. М. Стахівки. – Харків: Юрайт, 2013. – 432 с.

Панченко В. В. Внутрішньогосподарські локальні нормативно-правові акти сільськогосподарських підприємств як форма аграрного права: монографія / В. В. Панченко. – Харків: С.А.М., 2012. – 164 с.

Порадник керівникові сільськогосподарського підприємства: навч. і наук.-практ. посіб. / за ред. А. П. Гетьмана, В. З. Янчука. – Київ: Юрінком Інтер, 2005. – 624 с.

Правове регулювання екологічних, аграрних та земельних відносин в Україні: сучасний стан і напрями вдосконалення: монографія / за ред. А. П. Гетьмана та В. Ю. Уркевича. – Харків: Право, 2012. – 458 с.

Самсонова Я. О. Правові засади реалізації виноградної продукції в Україні: монографія / Я. О. Самсонова. – Харків: С.А.М., 2012. – 176 с.

Словник з аграрного права / уклад.: В. П. Жушман, О. О. Погрібний, В. Ю. Уркевич; за ред. В. П. Жушмана. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2010. – 160 с.

Станіславський В. П. Правове регулювання насінницької діяльності в Україні: монографія / В. П. Станіславський. – Харків: Право, 2006. – 160 с.

Статівка А. М. Організаційно-правові питання соціального розвитку села в Україні: монографія / А. М. Статівка. – Харків: Право, 2007. – 208 с.

Статівка А. М. Аграрне право (оглядові лекції, нормативно-правові акти) : навч. посіб. / А. М. Статівка, В. Ю. Уркевич. – Харків: Юрайт, 2014. – 352 с.

Уркевич В. Ю. Проблеми теорії аграрних правовідносин: монографія / В. Ю. Уркевич. – Харків: Харків юрид., 2007. – 496 с.

Уркевич В. Ю. Становлення сільськогосподарських кооперативів в умовах ринкової економіки України: деякі правові аспекти : [монографія] / В. Ю. Уркевич. – Харків: Одиссей, 2004. – 120 с.

І н ф о р м а ц і й н і   р е с у р с и

Законодавство України – <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.

Міністерство аграрної політики та продовольства України. – <http://minagro.gov.ua>.

Наукова бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. – Режим доступу: http://10.106.3.2/index.php?option=com_k2&view=item&id=65:elektronni-resursi.

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. – <http://www.nbuv.gov.ua/>.

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. – Режим доступу : <http://dspace.nlu.edu.ua/jspui/?locale=uk>

З М І С Т

Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи....	3
Завдання до контрольної роботи.....	5
Програмні питання для підготовки до іспиту.....	15
Список нормативних актів та літератури для підготовки до іспиту та написання контрольної роботи.....	20
Інформаційні ресурси.....	24

Навчальне видання

**ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“АГРАРНЕ ПРАВО”**

**для студентів заочної форми навчання
першого (бакалаврського) рівня
галузь знань 08 “Право”
спеціальності 081 “Право”**

У к л а д а ч і: КОРНІЄНКО Ганна Сергіївна,
ПАНЧЕНКО Вікторія Валеріївна,
ПОКАЛЬЧУК Михайло Юрійович,
САМСОНОВА Яна Олексіївна

Відповідальний за випуск *М. В. Шульга*

Редактор *О. І. Борисенко*
Комп’ютерна верстка *Л. П. Лавриненко*